

COACH **KIJKT TERUG** OP SUCCESVOL
AVONTUUR MET **BERTENS**

OPEN SLUITER

De weg is opgebroken voor restaurant Zotte, waar de afspraak is gepland. 'Ik ga het jullie natuurlijk niet te gemakkelijk maken', grapt Raemon Sluiter, doelend op de eventuele moeilijkheidsgraad van het vraaggesprek. Want de Rotterdammer is eigenlijk heel erg van de komische noot in het leven. Dat haalt de zwaarte ervan weg. Althans voor even.

Andere kanten van de succescoach, want zo mag je hem na zijn vierjarige periode met Kiki Bertens gerust noemen, zijn zijn perfectionisme en bezieling. Als hij ergens voor gaat, legt hij daar zijn ziel en zaligheid in. Dat is tegelijkertijd ook een valkuil. De oud-prof moet de uitvoering van zijn gedachtegang en strategie overlaten aan zijn protégé van dat moment. Soms gaat dat goed, soms ook niet.

Zijn gedrevenheid in de jacht om Kiki Bertens naar een steeds hoger plan te tillen, werd tevens zijn achilleshiel. De beste Nederlandse tennisvrouw aller tijden, die onder Sluiters leiding vorig jaar voorlopig

piekte met de vierde positie op de wereldranglijst, kon zich eind vorig seizoen niet langer vinden in de aanpak van de voormalige nationale knuffelbeer. Bertens wilde rust en na een adempauze tijdens het Aziatische circuit besloot zij de banden te verbreken en de samenwerking op te zeggen.

De beëindiging van de uiterst succesvolle combinatie ging, zoals het zo mooi heet, in goed overleg. Dat beaamt ook de ex-tennisprof maar dat betekent niet dat alles in die samenwerkingsperiode van een leien dakje ging.

Hij had uiteraard een heel hechte band met Bertens en in haar kielzog fysiotherapeut, tennistrainer en tegenwoordig echtgenoot Remko de Rijke. Daarnaast bewoog hij zich ruim vier jaar in het WTA-circuit, waar haat, afgunst en nijd nogal eens om voorrang vechten. Toch heeft Sluiter, die in april 42 jaar wordt, de vrouwentour niet als zodanig ervaren. 'Ik had met het ergste rekening gehouden maar het viel reuze mee. Van tevoren had ik van diverse kanten gehoord

'IK HAD MET HET
ERGSTE REKENING
GEHOUDEN MAAR
HET VIEL REUZE MEE'

'Er **ZIJN COACHES** die iemand van **140 NAAR 60** brengen en die **VERSTAAN HUN VAK** zeker **ZO GOED** als ik, die met Kiki van plek 100 naar **4** ben gekomen'

dat het heel anders was dan de ATP Tour. Meiden die niet met elkaar willen trainen en elkaar geen blik waardig gunnen in de kleedkamer. Nou ja, dat zag ik wel bij Serena Williams die haar eigen plan trekt en bij Maria Sharapova, die zich nauwelijks met anderen inliet. Maar voor de rest gingen de meeste meiden prima met elkaar om en is de WTA Tour niet veel anders dan het mannencircuit.'

Zijn aanwezigheid viel, volgens betrouwbare bron, bij andere coaches en het personeel van de vrouwen tenniskombi (WTA) in goede aarde en menigeeen vond het jammer toen eind vorig jaar het bericht kwam dat de wegen van Sluiter en Bertens gingen scheiden. 'Je zit met z'n allen in hetzelfde schuitje. Ik was geneigd niet alleen vanuit het perspectief van Kiki te kijken. Natuurlijk was zij mijn opdrachtgever en was ik er in eerste instantie voor haar. Maar bij bepaalde privileges ben ik niet zo dat ik op mijn strepen ging staan omdat ik de coach was van een top10-speelster. Ik heb me in dat soort gevallen altijd realistisch opgesteld. Ik vermoed dat zij die houding wel hebben kunnen waarderen.'

Darren Cahill, Patrick Mouratoglou, Wim Fissette, Sven Groeneveld. Namen van topcoaches die het vooral in het vrouwentennis hebben gemaakt. Vindt Sluiter dat hij voortaan in één adem genoemd mag en kan worden met dit soort toptrainers? 'Ik voel me niet zozeer tot een bepaalde selecte groep behoren. Ik heb veel geluk gehad. Kiki was twintig en toen stond ze al 41ste op de ranking. Dat was gebeurd onder leiding van Martin van der Bruggen en Christiaan de Jong en dus voor mijn tijd. Dan kun je niet anders dan concluderen dat destijds heel goed werk is geleverd. Er zijn coaches die iemand van 140 naar 60 brengen en die verstaan hun vak zeker zo goed als ik, die met Kiki van plek 100 naar 4 ben gekomen. Je bent mede afhankelijk van het materiaal dat je in handen krijgt.'

Toch wordt zijn werk met Bertens links en rechts bewierookt. En niet ten onrechte want onder Sluiters leiding groeide de Zuid-Hollandse uit van een ongepolijste diamant tot een wereldtopper. 'Ik ben goed in mijn werk en houd overall rekening mee. Het Kiki Bertens-spel en alles wat daarmee te maken heeft, heeft vier jaar lang in mijn hoofd gespeeld. Ik heb alles voor haar zo goed mogelijk willen neerzetten. Het kostte mezelf weleens mijn nachtrust, zo intensief ben ik ermee bezig geweest.'

Die intensiteit nam na haar toernooizege in Neurenberg, gevolgd door de halve finaleplaats op

Roland Garros in 2016 ook op andere terreinen toe. Ineens was er volop mediabelangstelling en kon Bertens startgelden gaan vragen bij toernooien. 'Dat was een stukje management wat ik erbij ging doen, waarbij ik wel alles van tevoren met haar besprak. Het liefst deed ze helemaal niets buiten het tennis om. Ik moest haar af en toe overtuigen van het feit dat bij een bepaalde positie in een wereldsport ook andere verplichtingen hoorden. Ze deed dat niet graag maar was achteraf vaak heel blij met het resultaat.'

Het is een publiek geheim dat Bertens en haar eerste trainer, Van der Bruggen, niet vlekkeloos uit elkaar zijn gegaan. Is de scheiding met Sluiter wel in harmonie verlopen? 'Laat ik voorop stellen dat het vooral voor haar een moeilijke periode was. Ze moest aan de ene kant lastige beslissingen nemen en aan de andere kant doortennissen tot het gaatje om de WTA Finals te halen. Er zaten dingetjes niet helemaal lekker en dan moet dat worden uitgepraat. Dieper op de dingen ingaan is niet haar favoriete bezigheid, terwijl ik vind dat je zo veel mogelijk duidelijkheid moet scheppen. Als er iets aan schort of mankeert dan moet dat worden opgelost. Videoanalyses van tegenstanders bekijken was oké, maar ging het over het terugkijken van een video van haarzelf dan moest ze daar niets van hebben. Dan ging het meestal over haar houding op de baan, over het mentale aspect. Daarin verschilden we soms van mening en dat leidde tot verhitte gesprekken.'

De indruk is links en rechts gewekt dat Sluiter ten tijde van de samenwerking alles in eigen hand wilde houden. 'Dat beeld klopt niet. Bijvoorbeeld op het gebied van mentale training heb ik met enige regelmaat aangeboden om bepaalde specialisten op dat gebied te raadplegen. Daar ging zij niet op in. Ze is bang voor het onbekende. Als je eenmaal close met haar bent dan is het goed maar voordat je zover bent moet je een lange weg begaan. Ik heb zelf met een psychiater gewerkt. De eerste keer was het een verplichting, de tweede keer wilde ik het echt en dan werkt het ook. Kiki was er huiverig voor en deed het omdat het moest. Dan wordt het niet wat.'

In zo'n geval bouw je een schild om je heen. In feite komt dat door een stuk onzekerheid. Maar Sluiter benadrukt dat het ook de ontwikkeling van een speler in de weg kan staan. 'Daar ben je als coach mee bezig en daar hoor je ook mee bezig te zijn. Het gaat niet louter om het tennis technische gedeelte; ►

'DAT DAT TELEFOONTJE NIET KWAM HEEFT ME PIJN GEDAAN. EN IK BEGON TOEN OOK DOOR TE KRIJGEN DAT HET WELEENS EINDE OEFENING ZOU KUNNEN ZIJN'

augustus, begin september 2019 werd in eerste instantie een rustpauze ingelast. Sluiter zou niet meer meereizen maar wel op afstand beschikbaar zijn voor zijn pupil. Assistent-coach Elise Tamaela vulde, op advies van Sluiter, zijn rol tijdens het Aziatische circuit in. 'Ik heb Elise zelf naar voren geschoven. Ik vind haar een goede coach met kennis van het spel en prettig in de omgang. Voor mij was het een loodzware periode van vier weken. Het doel van de adempauze was rust. Ik zou te confronterend zijn. Alleen speelde ze die weken redelijk dramatisch, dus het doel was in feite niet bereikt. Een jaar eerder had ik gezien dat ik de enorme druk op haar schouders naar kwalificatie voor de laatste acht toe niet had kunnen wegnemen. Daarom kon ik begrijpen dat zij mij er nu niet bij wilde hebben. Ik had dat zelf geopperd. Naast de baan was het allemaal prima gelopen, heb ik later begrepen, maar op de baan was het hetzelfde liedje als een jaar eerder. Ik had toen wel een belletje verwacht want ik was op afroep beschikbaar en ze had op dat moment niets te verliezen. Dat dat telefoontje niet kwam heeft me pijn gedaan. En ik begon toen ook door te krijgen dat het weleens einde oefening zou kunnen zijn.'

Hetgeen enige weken later geschiedde. De wegen van Sluiter en Bertens gingen uiteen, voorgoed. Ruim vier jaar intensieve samenwerking was voorbij. Vermoedheid maakte zich van de Rotterdammer meester. Maar het tennisdier in hem zal nooit getemd raken. Sluiter was begin februari op Sportcampus Zuiderpark getuige van een Bertens die qua emoties van hot naar her werd geslingerd. Na de zure nederlaag in de Fed Cup weigerde ze de pers te woord te staan, 'vergat' ze het trouwe publiek te bedanken en verdween ze halsoverkop uit de arena. Sluiter herkende het gedrag en vond dat Tamaela, die zijn rol intussen full time vervult, had moeten ingrijpen.

'Je hebt alles voor je speler over maar je moet hem of haar ook op bepaalde waarden en normen wijzen. Na de zure nederlaag in de dubbel had in mijn ogen Tamaela Kiki moeten verplichten naar de persconferentie te gaan. Zo zou ik het althans hebben gedaan. Ik vind dat het de taak is van de

coach om te allen tijde het overzicht te behouden en zeker wanneer de speler het even kwijt is. Dat geldt voor situaties zowel op als naast de baan. Als de speler in zo'n geval onder de verplichtingen uit wil, moet je als coach opstaan. Als je weet hoe Kiki kan reageren zou ik haar rust geven om te herstellen van zo'n mokerslag maar haar vervolgens wel aan haar verantwoordelijkheid als topsporter houden. Je bent na drie jaar afwezigheid terug als het boegbeeld van Oranje en dan heb je je daar ook naar te gedragen. Hoe menselijk en begrijpelijk haar gedrag op de baan misschien ook is, je laat je van je beste kant zien. Misschien is die aanpak ook wel één van de redenen dat ik nu thuis zit.'

Sluiter laste na de breuk bewust een soort van sabbatical voor zichzelf in. Even bijkomen, even de emoties laten bezinken en de adrenaline weer laten zakken tot een normaal niveau. Verzoeken van andere speelsters om als coach te gaan fungeren wimpelde hij dan ook af. 'Ik heb vijf, zes aanvragen van andere speelsters gekregen toen duidelijk werd

dat Kiki en ik niet verder zouden gaan. Die zochten een coach om het nieuwe seizoen 2020 mee te beginnen. Maar ja, ik wilde niet meteen in een nieuw avontuur stappen. Als een seizoen eenmaal draait ebt de aandacht snel weg. Als ik laat weten beschikbaar te zijn zal er interesse komen, denk ik. Wil ik de Tour weer op dan laat ik dat aan een paar managers weten.' >

'COACHING- EN TRAININGSWERK is toch wat ik **HET LIEFSTE DOE**. Of dat met dames, heren of de jeugd gaat gebeuren, **MAAKT ME NIET ZOVEEL UIT**. Ik sta overal voor open'

er komt veel meer bij kijken. Zeker als je, zoals Kiki, van een goede in een geweldige speelster verandert. Ik was aangesteld om haar beter te maken en dan probeer je progressie te boeken op de terreinen waar dat kan.'

Hij heeft het afscheid van Bertens een winter lang kunnen laten bezinken. Na de US Open eind

‘Kiki heeft een meer dan **BEHOORLIJKE SEIZOENSTART** gemaakt. Wat dat betreft hoeft ze ook **NIETS MEER TE BEWIJZEN**’

Sluiter is er voor zichzelf wel uit dat hij de baan opnieuw op wil. Spelers beter maken ligt hem het meest na aan het hart. Meer dan tv-werk bijvoorbeeld dat hij even deed, maar wat ‘niet zijn ding is’. ‘Coaching- en trainingswerk is toch wat ik het liefste doe. Of dat met dames, heren of de jeugd gaat gebeuren, maakt me niet zoveel uit. Ik sta overal voor open. Met de kanttekening dat je als full time coach van iemand per jaar 35 weken in het buitenland zit. Ik zit niet op de wip. Ik zie wel wat erop mij afkomt. Het kan altijd zo zijn dat er iets langs komt waarvan ik zeg dat ik die kans moet grijpen.’

Normaal gesproken echter doet hij het in 2020 rustig aan en zet hij voor zichzelf de zaken op een rijtje. Als hij aan iets nieuws begint, hetzij bij de KNLTB of als privécoach, zal dat vermoedelijk niet voor het begin van het nieuwe seizoen zijn. ‘Het moet passen en ik

moet het gevoel hebben dat ik met plezier aan een project kan werken. Als ik een buitenlandse speler zou coachen ben je nog eens een aantal extra weken van huis voor de trainingen. Dus dat zie ik niet zo snel voor me. Je zou ook parttime kunnen meereizen, pakweg een week of twintig. Maar dat druist tegen mijn werkmethode in, waarbij ik samen met iemand de reis helemaal ga maken. Ik wil geen kans missen, wat in mijn eigen carrière wel is gebeurd. Je moet er alles aan gedaan hebben.’

Hij weet uit eigen ervaring dat het nooit genoeg is. ‘Toen ik de top50 haalde (2003) heb ik bepaalde denkfouten gemaakt. Ik leunde wat teveel achterover en deed een fractie minder. Achteraf kan ik daarmee leven maar tijdens de rit mag het nooit genoeg zijn. Het moet altijd beter. Dat was ook het lastige met Kiki. Zij heeft liever dat je als doel stelt de top10 te halen en negende worden dan de top5 willen halen en dat je als zevende afsluit. Met dat laatste kan ze moeilijk omgaan.’

Bertens beleefde onder Sluiter de topjaren 2018 en 2019, die ze beide afsluitte in de top10. Opvallend genoeg vielen de prestaties op de hoogste vier podia tegen. Hoe is dat te verklaren? ‘Verskil tussen de Grand Slams en de andere toernooien is dat je op de baan niet gecoacht mag worden. De resultaten of het gebrek daaraan zou je sinds Roland Garros 2016 op een rij moeten zetten. Uiteindelijk moet je dan

concluderen dat ze op de Grand Slamtoernooien niet haar beste tennis heeft laten zien. Toen ze begin dit jaar de laatste zestien bereikte bij de Australian Open en daarmee haar beste resultaat ooit haalde, was dat top maar er had meer ingezet. Daar kwam – misschien onbewust - bij dat ze had aangetoond dat zij ook zonder mij prestaties van formaat kon leveren. Kiki heeft een meer dan behoorlijke seizoenstart gemaakt met die vierde ronde in Melbourne en prolongatie van de titel in Sint-Petersburg. Wat dat betreft hoeft ze ook niets meer te bewijzen.’

Die plek bij de laatste zestien heeft volgens Sluiter niet bevrijdend gewerkt. ‘Het enige dat voor haar bevrijdend werkt is dat het moment van stoppen dichterbij komt. Dat klinkt hard, maar zo staat zij er in en dat heeft ze ook nooit onder stoelen of banken gestoken. Als zij nu ophoudt met

proftennis is haar loopbaan geslaagd. Daarmee neemt ze natuurlijk ook een beetje de druk weg. Maar er is nog zo veel voor haar te winnen. Een Grand Slamtitel of nummer één van de wereld worden liggen binnen haar bereik.’

Kiki Bertens heeft nergens echte steken laten vallen in de ogen van haar vroegere coach en leidsman. Hij toont diep respect voor haar inzet, voor de manier waarop zij vooral de laatste twee jaar haar trainingsintensiteit op een zo hoog peil heeft weten te houden. En over zichzelf kan hij eveneens tevreden zijn. ‘Ik heb er alles aan gedaan. Er staat nu ook iemand die veel meer dan vroeger uitstraalt dat ze tot de besten van de wereld behoort. En zelfs dat zij zo af en toe plezier heeft in de sport die ze beoefent. En die straks kan terugkijken op een geslaagde carrière. Ik ben blij dat ik daar een steentje aan heb kunnen bijdragen.’ ●

